KARİKATÜR

Marmarada Tahtelbahir Evhamı!

hlci — Aman kaptan, gemiye yol ver, tahtelbahir ündü!

8 8

Dünya Karikatürleri

Sayfiye otellerinin aşırı pahalılığını, intizamsızlığını, hattâ pisliğini ve hattâ yalnız çok kazanmak hırsile açılıp işliyen müesseseler olusunu sade bizim memlekete mahsus bir kötü vasıf sanmayın. Dünyanın her tarafı sayfiye otellerinin başı bozukluğundan ve bâzirgânlığından şikâyetçidir. İşte aşağıdaki resimler bir Fransız ressamının sayfiye otellerini tesbit eden çok muvaffak çizgileridir. Bizimkileri hatırlatıyor mu beraber bakalım:

OĞLANIN SİTKI SIYRILMIŞ!

— Al mayomu sana vereyim. Babam bu sene mektepte az çalışırsam beni sayfiyeye götürmiyeceğini söyledi!..

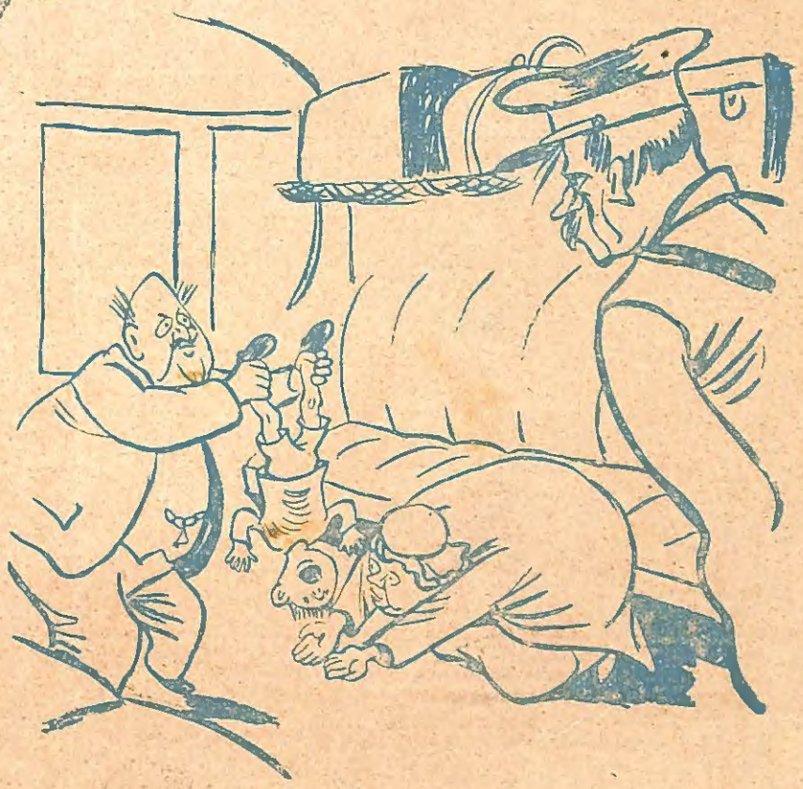

GALİBA ZAVALLI OTELDE AÇ KALMIŞ!

— Bir dakika sabırlı olun görmüyor sunuz, çocuk bileti leri yuttu!..

İFLÂS ETMİŞLER:

— Biz sayfiyede iken yeni bir şey olmadı ya?

— Oldu... Taksiti verilmedi diye Şirket frijideri geri aldı!...

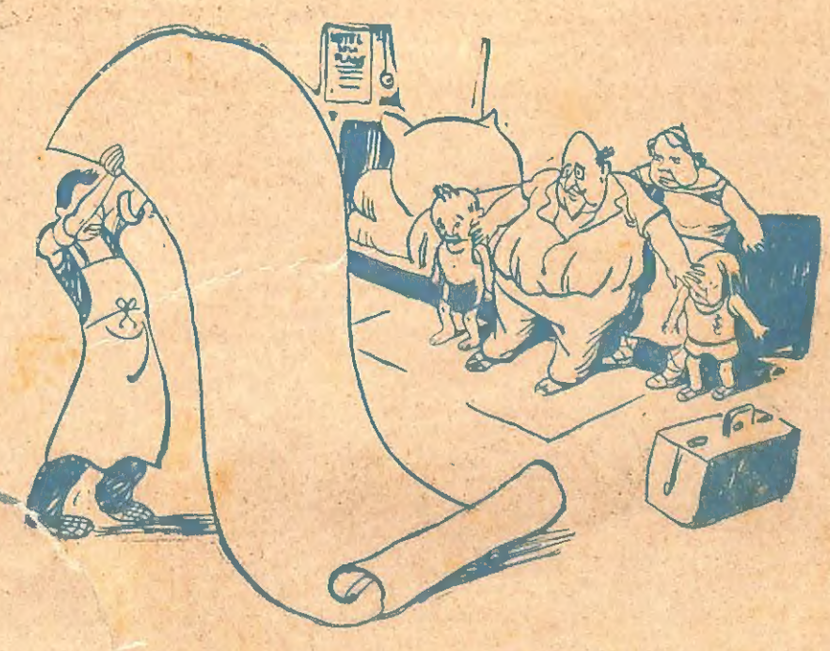

HÜSNÜ KURUNTU!

— Oh ne âlâ, nihayet çarşaf değiştiriliyor öyle mi?

— Ne münasebet bayım, busizin bir haftalık hesap pusulanız!...

No. 88 CİLT: 4 YİL: 2 FİATI 10 KURUŞTUR 4 EYLÜL 1937

KARİKATÜR

Sahibi: Sedat Simavi

İdarehanesi:

İstanbul, Ankara caddesinde hususî daire. Posta kutusu: İstanbul 103

Abone Şartları:

Türkiye için seneliği 500, altı aylığı 250, üç aylığı 130 kuruş. Ecnebi memleketler için seneliği 800, altı aylığı 400 kuruştur.

✳ CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR SİYASİ VE EDEBİ MİZAH GAZETESİ ✳

Baba — Mahdum köleniz gazeteci olmak istiyor... Hangi mektebe yazdırsak?...
Müdür — Dilsiz mektebine!...

DÜNYA DEĞİŞİYOR

Bazı vak'alar karşısında insanın hayretten ağzı açık kalıyor: «Dünya değişiyor mu? Kovadis?» diyeceği geliyor.

Bu haftaki gazeteler yazıyorlardı: Geçen pazar akşamı Yüksekkaldırımda bir vak'a olmuş. Avram isminde bir yahudi yankesici geç vakit çoluk çocuğile Boğaz eğlencesinden dönen Mordohay isminde bir başka musevinin yirmi beş küsur lirasını çarpmış.

Karanlıkta kendisine çarpıp geçen

TERFİ EDECEK MEMURLAR İMTİHAN EDİLECEKLER:

— Hiç bir şey bilmiyorum...

— Allah Allah, tavsiye alacak birini de mi bilmiyorsun birader!...

bir adamdan şüphelenen ve derhal elini ceketinin iç cebine atıp cüzdanını yerinde bulamıyan zavallı Mordohayın ne şekilde bir vaveylâ ile Galata sokaklarını çınlatmış olduğunu tahmin edersiniz.

Allahtan olacak! Avramın sabıkalı yankesiciler defterinde ismi, resmi, tercemei hali ve parmak izi varmış. Polis kendisini yarım saat içinde yakalamış. Bay Mordohay hemşerimize sevgili cüzdanını iade etmiş.

Yirmi beş lirasının ebedî kayıbı tehlikesi karşısında birkaç saat ecel terleri dökmüş olan, bir yandan ellerini açıp büyük tanrıya ve onun inayetile yankesiciyi yakalayıp paraları elinden alan poliserimize teşekkür etmekle beraber bir yandan da Avrama avaz avaz bağırıyormuş:

— Uğursuz oğlu uğursuz! Bukadar insan içinde beni nasıl buldun?

Meseleye hangi cephesinden baksak muammalarla dolu!

Yahudiyi soymak nasıl kabil olur? Yahudinin cebindeki para, kemiğine yapışmış et gibi, âdeta onun vücudünden bir parçadır. Bu parayı farkına vardırmadan onun cebinden almak, meselâ bana hissettirmeden ağzımdaki dişi çekmek gibi bir şeydir.

Mahalle komşularının vak'ayı haber aldıkları zaman yankesici Avramın maharetinden ziyade mağdur Mordohayın gafletine parmak ısırmış ve ona «Yahudiliğinden de mi sıkılmadın» diye sitem etmiş olduklarından hiç şüphe etmiyorum.

* * *

Yankesici Avramın maharetine ben pek hayret etmedim. Çiçekçioğlu, Yaseminoğlu vesaire gibi birçok meşhur hokkabazlar yahudidir ve bu ananeyi son zamanda yalnız bizim profesör Zati Sungur bozmıya, kırmıya muvaffak olmuştur.

Gözümüzün önünde önümüzdeki adamın elindeki kutuya attığı yüzüğü elli adım ilerdeki ihtiyar madamın burnundan fırlatan, bir parça pamuk yutup ağzından makara makara iplik çıkaran keramet sahibi insanlar sülâlesinden gelmiş olmasına göre, Avramın da Mordohayın cebindeki cüzdanı el çabukluğile kendi cebine nakletmesine fazla hayret etmemek lâzımdır.

Ancak şu var ki, memleketimiz sanatlarında ötedenberi ırklara ve hattâ şehirlere göre bir iş bölümü kaidesi caridir. Meselâ bozacılık Arnavutlara, susamcılık ihtiyar Habeş bacılarına, kalaycılık Karadenizlilere, kuyumculuk Ermenilere has sanatlardandır.

İnce sanatlardan biri olarak tasnif edilen yankesicilik kimlere hastır bilemiyoruz. Fakat herhalde buna en az

Hem hakim, hem hekim
Sinir doktoru: Bay Şükrü Hâzım

kabiliyetli demiyelim - çünkü hokkabazlık yankesiciliğe en yakın bir sanattır - fakat en az rağbet gösteren yahudidir ve bu Avram zabıta tarihinde belki de ilk yankesicimizdir.

«Yahudi niçin yankesiciliğe rağbet etmiyor?» diye bir sual sorarsanız bu bir meseledir. Evet, yahudi bir alay safdilin karşısında kibrit kutusunun içinden kuş uçuruyor, ahaliden birinin cebinden ötekine saat ve para geçiriyor da bu marifeti o saat ve o parayı doğrudan doğruya kendi cebine geçirivermek şeklinde tatbik mevkiine koymuyor.

Dediğim gibi, bu mühim bir meseledir ve cevabını bulmak güçtür. Yahudi belki pazarlıksız işten tat duymadığı için yankesiciliğe rağbet etmiyor.

Maamafih bu hususta başka bir faraziye ileri sürmek de mümkündür. Meselâ düzinesini yirmi beş kuruşa aldığı teneke çakıların tanesine seksen kuruş istemek ve uzun bir pazarlıktan sonra müşteriyi bunu elli kuruşa satın almanın iyi bir iş olacağına inandırmak da bu neviden bir maharet değil midir?

Hem bu maharet ötekinden daha emin, kârlı ve tehlikesizdir.

Kampiyon malı ve fazla olarak da yırtık bir iplik çorabı fabrikadan yeni çıkmış ipek çorap fiatına satmıya kalkmak insanı küfür işitmek, hattâ el ile biraz hırpalanmak gibi bazı nahoş vaziyetlere düşürebilir. Fakat birisinin cebinden doğrudan doğruya ve gönül rızasile olmıyacak para çalarken yakalanan yankesiciyi bekliyen âkibet yanında, biraz küfürün, zararsız bir okşamanın ne ehemmiyeti olur?

Ticaret vasıtasile yapılan elçabukluğunun yankesicilik yolile yapılan marifete bir müraccah tarafı da yankesiciliğin kanun ve ahlâkça yasak edilmiş bir fiil olması, ticaretteki gözaçıklığı ve el çabukluğunun böyle kanuna ve vicdana aykırı bir tarafı bulunmamasıdır.

Nihayet yankesici avını habersizce arkasından vuran ve indirdiği darbenin acısını bazan saatlerce sonra duyuran bir namerttir. Tüccar ise âdeta er meydanında açık güreşen bir pehlivan gibidir. Oyununa oyunla mukabele edemiyerek kündeye düşer ve sırtını yere getirirsen ona maharetinden, zekâsından dolayı iftihar etmek, sana safdillik, daha açıkçası enayiliğin için elini yüzüne kapamak düşer.

Bu sanatı deha derecesine getirmiş insanların yankesiciliğe tenezzül etmemelerine şaşmak doğru olamaz sanırız.

KARİKATÜR

Kırtasiyeci — Kürei mücesseme istediğinizi anladık, ne cesamette olsun.
Baba — Tabiî cesamette!...

Geç kalınmış!

Evlendiler, nikâhtan sonra kol kola girip meşhur bir fotoğrafçıya gittiler. Bayan güzeldi ama, bay, arsız çocukların «Maymun suratlı» dedikleri çirkin tiplerdendi.

Uzun müddet pozlar alındı. Fotoğrafçı epey ter döktü. Paralar verildi. Resimler, haftaya hazır olacak, icap ederse bir de ağrandisman yapılacaktı.

Bir hafta sonra yeni evliler fotoğrafhaneye uğradılar. Kadın fotoğrafları görünce köpürdü:

— Bu ne? Diye haykırdı, kocam maymuna benzemiş.

Fotoğrafçı böyle bir sözü zaten bekliyordu. Hemen cevabı yapıştırdı:

— Bende ne kabahat var bayanım, bunu evlenmeden önce düşünmeliydiniz.

Hiç gördün mü ?

Bayan sabahleyin erkenden sokağa çıkıyordu. Bayın çalışma odasının önünden geçerken kapıdan bir uğradı.

— Bonjur, dedi, ben şöyle çıkıyorum.

Bay şaşırdı.

— Bu kılıkla mı?

— Kılığımda ne var?

— Daha ne olsun, yoksa şapkanı aynanın karşısında giymedin mi?

— Elbette ayna karşısında giydim.

— Tepesindeki kirazlar ne oluyor.

— Moda onlar.

— Moda falan anlamam, çok çirkin duruyorlar.

— Rica ederim ben kirazları severim.

— Ben de istakoz severim ama hiç şapkama takıp sokağa uğradığımı gördün mü?

BEYNELMİLEL YAHUDİ KONGRESİNDE:

Hatip — Vatanimiz, canimiz, şerefimiz, butun mukaddesatimiz oradadir...
Moiz — Filistinden mi bahsediyor?..
Salamon — Zanetmem, galiba kasadan bahsediyor!...

KIZLARIMIZA ASRÎ NİNNİ

Yazan
NECDET
RÜŞTÜ

Benim kızım büyüsün, edecek her gece dans,
Başları döndürecek onun sürdüğü esans!..
Bütün delikanlılar yapacaklar reverans,
Öpecekler elini!..
Yavrum uyusun, ninni!..

Benim kızım büyüsün, plâjlarda yanacak,
Gören Habeşistandan geldiğine kanacak:
Şaşırıp «Ras Seyyum» un ya karısı sanacak,
Ya kızı, ya gelini!..
Yavrum uyusun, ninni!..

Benim kızım büyüsün, yaşıyacak israfla,
Kalbinin alâkası olmıyacak insafla:
İki yılda bükecek binbir türlü masrafla,
Kocasının belini!..
Yavrum uyusun, ninni!..

Benim kızım büyüsün, genç olmıya bakacak:
Kremlerden yüzünün derileri çıkacak!..
Sarı, kızıl renklere boyıyarak yakacak,
Saçının her telini!...
Yavrum uyusun, ninni!..
Benim kızım büyüsün, başlıyacak pokere,
Gece sabaha kadar yorulacak boş yere!...
Ertesi gün şaşacak görenler birdenbire,
Onun bitkin halini!...
Yavrum uyusun, ninni!..
Benim kızım büyüsün, akşamları yatarken,
Mutlak «Gutnayt» diyecek, bizim «Tünaydın» varken!..

Sonunda unutacak böyle caka satarken
Kendi güzel dilini!..
Yavrum uyusun, ninni!...

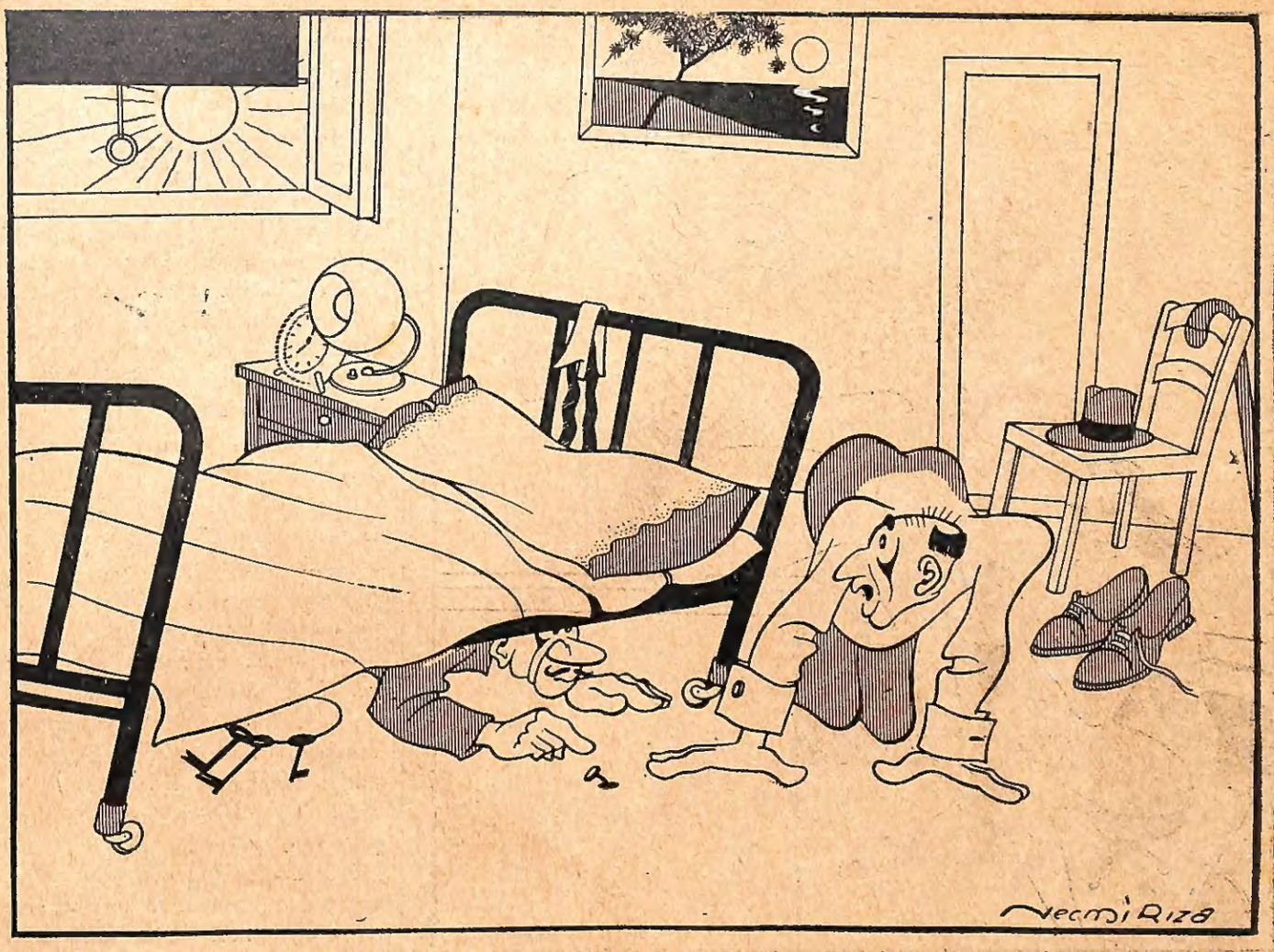

Karyolanın altındaki hırsız — Yaka düğmenizi arıyorsanız, takdim edeyim!..

Elveda ey şehri festival!

— «Festival bizde yenidir» diyorlar. Hata. Bizde Festivalin asırlık bir tarihi vardır.

— Atma birader, Festivali duyalı şurada nekadar oldu ki...

— Sen duymıya bakma. Festivale bak. Festival demek, eğlence demek değil mi?

— Elbette.

— Şu halde bizim eski Festivallerin yanında yeni Festival devede kulak kalır.

— Aman bre...

— Anlatayım da kafana dank etsin. Eski zamanların mübarek Ramazanı şeriflerini unuttun mu?

Hani mahalle kahveleri tam bir hafta evvelden uçurtma kâğıtlarile süslenirdi. Yeni dünyaların tozu alınır, Karagöz ilânı çoluğun çocuğun yüreğini hoplatırdı. Bekçi davulunu, kadınninem kilerini yoklar eksiğini gediğini tamamlardı. Bakkallar da gayrete gelirlerdi. Gittikçe unuttuğumuz şişman güllâç tekerlekleri tavanlara asılır her mal tazelenirdi. Hatırladın mı?

İşte Festival de öyle oluyor. Belediye paçaları sıvrıyor, üstü Venedik manzaralarını andıran resimlerle süslü acayip programlar hazırlıyor. Yollara afişler, ilânlar asılıyor. Festival İstanbula doğru yola çıktı mı, oteller, lokantalar, gazinolar, bahçeler, renk renk filâmalarla donatılıyor. Evlerde de dehşetli bir heyecan baş gösteriyor. Mevsim kostümlükleri, turvakarlar, şapkalar, ısmarlanıyor.

— Anlıyorum.

— Ramazanı şerif geceleri Şehzadebaşını gözünün önüne getir. Teraviden çıkanlar yollara dökülmüş, omuz omuzu sökmüyor. Tramvayların Fatihe kadar işlemesi yasak. Sade arabalar geçebilir. Çaycılar ağzına kadar dolu. Kel Hasanın basık burnu ibadet ayile festival ayını birleştiren imanı zayıflara âdeta göz kırpıyor. Teneke yuvarlıyarak sahneye dahil olan üstat göz kırpar da durmak olur mu? Hele kantolara ne demeli?

Küçük Peruzun teleme peynirlerine benziyen kolları insanda mukavemet mi bırakıyor? Ya piyasanın kepazeliği, çimdiğin bini bir paraya, kocakarı şemsiyeleri üçer tonluk son sistem bombardıman tayyaresi gibi mütecavizlerin tepesinde dolaşıyor. Tabiî bu badirede kurunun yanında yaş da yanıyor. Polisler öylesine şaşırmışlar ki, ademi müdahale komitesi âzaları gibi vak'alara karşıdan seyirci kalıyorlar. Harfendazlık, mektup alış verişi gırla gidiyor. Ahali öylesine eğleniyor ki, Festival haltetsin!

— Haklısın.

— Bugünkü Festivalin sanki dünkünden ne farkı var birader. Bahçe tepeleme dolmuş. Masaların arasında adım atmanın imkânı yok. Sade harf-

— **Konuştuğum delikanlıyı görme, bir dediğimi iki etmiyor...**
— **Benimki daha iyi, iki dediğimi bir etmiyor!...**

endazlık, mektup alış verişi yerine, randevu alış verişi kaim olmuş. Kel Hasanın mevkiini yabancı oyuncular, Karadeniz horonu, Sepetçioğlu oyunu, tutmuş ama, işin zahirine bakma, batınına bak. «Âlem yine ol âlemi devran yine ol devran» haksız mıyım?

— Bilâkis.

— Ramazanın arkasından bayram gelirdi. El öpmeler, tebrikler, alır yürürdü. Festivalin arkasından da erbabına böyle bir bayram geliyor. «Nasıl bu yılki Festivali de yüz aklığile atlatmalık mı?», «Aman efendimiz, elbet yüz aklığile atlattınız, tebrik ederim.» «Festival müddetince İstanbul ahalisini nasıl eğlendirdik?» «Hiç sormayın velinimet, size nekadar minnettar olsalar azdır.»

— Ya, oruç?

— O, zaten var azizim. İstanbul ahalisi başka şeraitle otuz gün, otuz gecelik bayrama tahammül edebilir mi? Otuz gün, otuz gecede festivale su gibi para harcıyan zavallı İstanbul hemşerisinde soluk kalmış mıdır? Zaten festival ayının ilk on beş gününden sonra yapılan bayram «Bana ne oldu ben bilemem» bayramıdır.

İşte bu bakımdan festivalin eski Ramazandan ayrısı gayrısı yok. Ve ben bunun için giden festivalin arkasından: Elveda ey şehri festival!

Diyorum.

İspinoz

Daha bağırmamış

Nişanlı idiler, çok sevişiyorlardı. Fakat bayan bütün âşıkane romanları hatmetmiş olduğundan sevdalarının daima plâtonik kalmasına taraftardı.

Bu yüzden delikanlıya çok çile çektirdi. Bir akşam maşuka lâf arasında annesinin evde olmadığını ağzından kaçırdı. Delikanlı:

— Öyle ise mehtap çıkınca balkonunuza geleyim.

Diye sızlandı. Sevgili buna dünyada razı olmuyordu. Erkek yalvardıkça inat etti. Nihayet ayrıldılar.

Bayan yatağına girdiği halde uyuyamıyordu. Hep:

— Acaba gelmiye cesaret edecek mi? Diye düşünüyordu. Tam dalacağı sırada balkondan bir ayak sesi işitti, Yataktan fırladı, pencereyi açtı. Sevgilisile karşılaştı. Birdenbire:

— Git, Necdet, dedi, hemen git, gitmezsen bağırırım.

Necdet boş bulunup işi ciddiye aldı. İçeri attığı ayağını geri çekerek:

— Öyle olsun, diye mırıldandı, orövuar.

Genç kadın nişanlısının hemen gideceğini anlayınca dayanamadı:

— Dur canım, dedi, nereye gidiyorsun daha bağırmadım ki...

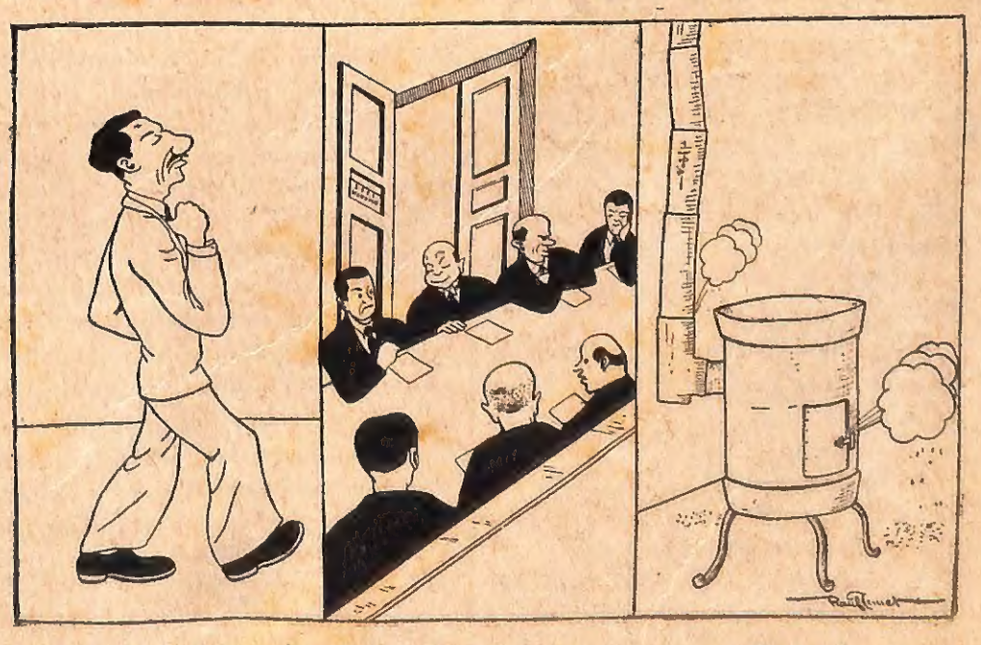

Kurum! Kurum! Kurum!

RADYOLU VAPUR

Bir elinde büyücek bir sepet, bir elinde biribirinden farklı üç paket, koltuklarından birinin altında bir baston soluya soluya koşuyor, kalabalığın ortasında durarak biribirile yarenlik eden yahut denizi seyreden kimselere çarpıyor, kimine «Pardon» diyor, kiminden kantarlı küfür işitiyor fakat kaybedecek saniyesi olmadığı için mukabele etmiyor, sineye çekiyor. Köprünün yarısından ziyadesini bu vaziyette öksüre, tıkana geçtikten sonra nihayet Boğaziçi iskelesine inen merdivenin başına varıyor.

Orada aşağıdan yukarı çıkan insanlar ve hamallarla çarpışıp kucak kucağa aşağı yuvarlanmamak, kaypak basamaklarda ayağı kayıp belkemiğini kırmamak için harikulâde akrobasi hünerleri yaparak nihayet aşağıya varıyor.

Fakat bu emeklerin hepsi beyhudedir. Son bir gayretle vapura saldıracağı sırada parmaklıklı kapının suratına kapandığını dehşetle görüyor. Vapurun daha yerinde saydığını görerek; öte tarafında duran bir memura elini uzatıyor:

— Aman yahu... Ayaklarını öpeyim aç, diye yalvarıyor.

Vapur yavaş yavaş uzaklaşırken limana ve Boğaza şöhret salan radyosu kemanlar, utlar, klârnetler, defler refakatile ahenge başlıyor:

«Gittin artık, seni ben nerde bulup yalvarayım»

ZAYIF TÜRKÇE

Vapurda Türkçesi zayıf olduğu anlaşılan bir Rum vatandaş bir Türk ahbabına karısının sıhhatını sormuştu.

O, cevap verdi:

— Teşekkür ederim... İyidir. Yakında doğurduğunu bilmem duydunuz mu?

Rum bu habere memnun oldu;

— Ah çok eyi, çok eyi... Çocuk erkektir ya ki kadın?

Türk gülerek cevap verdi:

— Şimdilik kız...

SOKAKLARIN DİSİPLİNİ

Adamcağız vapurdan çıkarken bir polis memurunun üç kişiyi posta ettiğini gördü. «Bunlar yankesici mi?» diye sordu.

— Yok ne münasebet, dediler. Vapur durmadan atladılar da... İkişer lira para cezası verecekler...

Biraz sonra köprüde iki kişinin kendilerini merkeze götürmek istiyen polise yalvardıklarını işitti:

— Bunlar da vapurdan mı atladılar?

Cevap aldı:

— Hayır tramvaydan...

Biraz sonra iki ihtiyar adamın yine bir polisle münakaşa ettiğini görünce kaşlarını çattı:

— Allah allah, dedi, haydi ötekiler canı tez adamlar... Vapur yahut tramvayın durmasını beklemiyerek atladılar, başlarını belâya soktular.. Ya bu ayağını çekecek hali olmıyan ihtiyarlara ne oldu?

— Onların kabahati başka, dediler, biri yere tükürdü, öteki bir başkasının sigarasından sigarasını yaktı.

Biraz sonra köprünün bir yanından öbür yanına geçecekti. Birisi kolundan tuttu;

— Aman oradan geçme... Şu sarı çivilerin arasındaki dar yoldan geç.. Belediye yasak etti, iki lira alırlar, dedi.

Çivili yolun başında durmuş, tramvayların otomobillerin arkalarının kesilmesini bekliyordu. Biraz sonra oradaki polise sordu:

— Aman evlâdım... Öksürüğüm tuttu... Nerede öksüreyim?

TEHLİKE YOK

Eczanede bir reçete yaptırıyordum. Kapıdan sağ eli bir mendil ile sarılı yaşlı ve kibar kıyafetli bir bay girdi eczacıya;

— Küçük bir kaza geçirdik, parmağım yaralandı. Lûtfen ne lâzımsa yapıverin, dedi.

Eczacı parmağı sararken kazanın bir bisiklet çarpmasından ileri geldiği anlaşıldı.

Tedavi bitmişti bay:

— Eksik olmayın, diye teşekkür etti.

Dükkândan çıkarken eczacı arkasından bir tavsiyede bulundu:

— İhtiyaten birkaç gün suya sokmayın.

Bay döndü ve gülerek cevap verdi:

— O cihetten merak etmeyin... Suyu nerden bulacağım. Büyükadada oturuyorum.

YAŞLILIĞIN CİLVELERİ

Yaşlılığın acayip cilveleri oluyor. Tramvay Eminönü durağında durmuştu. İçerdeki kalabalığın hemen yarısı dışarıya çıkıyordu. Birdenbire ayağımın dibinde bir paket gördüm ve biraz evvel yanımdan çıkarak kapıya doğrulan beyaz elbiseli bir gence seslendim:

— Paket sizin olacak galiba?

O döndü, yüzüme ve elimdeki pakete baktıktan sonra «hayır efendim» dedi ve yürüdü.

Bu defa spor gömlekli ve şapkasız bir genç elini uzattı:

— Affedersiniz... Benimdir efendim... Ben koymuştum oraya, dedi. Uzattığım paketi elimden aldı ve aşağıya indi.

Gece yemekten sonra benim bayanla karşı karşıya oturuyorduk. Bayan:

— Bak sormayı unuttum, dedi. Benim yeni iskarpinleri kunduracıdan aldın mı?

Birdenbire yerimden fırlıyarak «Eyvah» dedim. Elimle şapkasız delikanlıya teslim ettiğim paket, benim bayanın kunduracıdan aldığım ısmarlama iskarpinleri idi.

Papağan

İŞBU KARİKATÜR: (Evkaf idaresine, Tarihî âbideleri koruma cemiyetine, Belediye Turizm şubesine ithaf edilmiştir.)

— Eski eserlerimizi hiç muhafaza etmiyorlar...

— Nasıl muhafaza etmiyorlar bayım, görmüyor musun, eskimesin diye her tarafını bezlerle, kâğıtlarla örtmüşler!...

— Vah zavallı vah, kalbi mi durmuş?.
— Hayır, karısı kuyumcunun camekânı önünde durmuş da!...

NEREDE

Sorma bana, kardeşim, nazlı canan nerede?
Sor bana elmas, inci, para, cüzdan nerede?

İşte bunlar nerdeyse o da bil ki ordadır,
Kocamış aslan için körpe ceylân nerede?

Ömrünü şiire veren zavallı yârân ile,
Şiirle uğraşmıyan yüce ihvan nerede?

Onlar murada erdi, ben çıktım kerevete,
Ben nerdeyim, yol alıp giden kervan nerede?

Hafif olan yükselir balon gibi havaya,
Arkasını sen anla ağır olan nerede?..

Elimden sırdılar elinden tuttuklarım,
İyiliğe kıymet veren eski insan nerede?

Çamuru insan etmek tanrının marifeti,
Bunu da anlamazsam bende iz'an nerede?

İspanyada uzuyor kardeş muharebesi,
Ortada cenk var ama bilmem düşman nerede?.

Çinle Japon harbini hem okur, hem sorarım:
Kocaman fili yutan küçük yılan nerede?

Coğrafya bilgisini altüst etti Büyük harp,
Bugünkü cihan ile dünkü cihan nerede?

Bilen varsa söylesin, Litvanya, Letonyayı,
Mançukoyla Estonya, falan filân nerede?

Devletlerden birisi çıkarken biri batar:
O koskoca bin yıllık Habeşistan nerede?

Biri yüz kilo çeker, öteki elli kilo,
Yunus Nadi nerede? Emin Yalman nerede?..

Geçende biri bana meşhur doktorum dedi,
Dedim: Göster, yaptığın apartıman nerede?..

Gazeteyi okurken, aklım yerinden oynar,
Haykırırım: «A dostlar, Mazhar Osman nerede?..»

Çamdeviren

— Okadar çirkin diktiniz ki, bütün arkadaşlarıma sizi tavsiye edeceğim!..

Hikâye

Çiroza Benzer...

Meliha, mahallemizin en güzel kızı idi.

Giyinmesini herkesten iyi biliyor, her giydiğini kendine yakıştırıyordu.

Onu her akşam Hürriyetiebediye tepesine doğru giderken görür, gayri ihtiyarî arkasından yürürdüm.

Hey canına ne güzel kızdı şu Meliha. Adımlarımı adımlarına uydurarak onu âdeta takip ederken içimde divanelikler kımıldardı. Kendi kendime:

— Şimdi yanına yaklaşsam, koluna güveriversem, en tehdit edici sesimle «Yürü benimle yoksa fena olacak» desem, şaşırtsam. Muhakkak yemyeşil gözlerile gözlerimin içine budala budala bakar, itiraza cesaret edemeden benimle yürür gider.

Bunu söylemek de, yapmak da benim için çok kolaydı. Kadınlara karşı böyle hareket etmek bende âdeta tabiat haline gelmişti. Kadın işlerinde çok sert, çok haşin davranırdım. Herkesin kendine mahsus prensipleri vardır ya, benim kadın dalaverelerindeki prensipim de şu idi:

— Bir hatunla tanıştın mı, arasını geçirme, ikinci randevuda bir yolunu bulup tokatı suratına yapıştır. O zaman bırakır giderse, demek tabiatı tabiatına uymıyacaktır, kurtulursun. Bırakıp gitmezse ne âlâ, dilediğin gibi idare edeceğin bir sevgili buldun demek. Hem kadın kısmı çiroza benzemez mi, nekadar döversen, okadar yumuşamaz mı?

İşte o vakte kadar fenalığını değil, bilâkis daima faydasını gördüğüm bu usulü Melihaya bir türlü tatbik edemiyeceğimi zannediyordum.

Meliha çok ince, çok hassas, hattâ - Allah belâsını versin - çok şair bir kızdı. Akşam gezintilerinde yegâne arkadaşı kalın kalın kitaplardı. Ben kitaplardan hazzetmiyen bir adamımdır. İlk günlerde:

— Ah şu genç kızlar, top yekûn hayalperest olurlar. Romancı denilen sersemlerin martavallarına babalarından daha çok inanmasalar, bahtiyar olmamaları için sebep kalmazdı.

Diyordum. Halbuki bir müddet sonra Melihanın her hali gibi bu kitap sevdası da hoşuma gitmiye başladı:

— Kadın dediğin okuduğunu anlamalı. Hassasiyeti keskinleşmeli. Şimdiye kadar tanıdığım bir sürü mankafa kadına benzeseydi mektep çocukları gibi arkasına takılır, böyle gülünç olur muydun?

Demeyi bile göze aldım. Ve ben de koltuğumun altından kitapları çeksik etmez oldum. İlk günlerde kitapların şık ciltlilerini arıyordum. Sonra sonra okumıya alışınca erbabından sağlık alanak en hisli, en göz yaşartıcı eserleri hatme giriştim. Hürriyetiebediye tepesinin biraz ilerisindeki kır kahvesinde oturup mütaleaya dalan sevgilim, yakın masalardan birinde ayni işi yapan delikanlıya gittikçe daha munis bakmıya başladı.

Günlerden bir gün okuduğu kitabın yapraklarını rüzgâr uçurunca fırladım. Hakikaten cansiparane çalışarak teker teker yuvarlanan, tozlarda sürüklenen sayfaları topladım. Alnım ter, kalbim heyecan içinde yaklaştım.

— Buyurun Meliha hanım!

Dedim.

Teşekkür etmeyi bile unutarak sordu:

— A, siz benim adımı nereden biliyorsunuz?

Eskiden olsaydı:

— Vay canımın içi bu herif senin gibi âfetin adını tahkik etmiyecek de mahşere kadar yanacak mı?

Diye yanağını çimdiklerdim. Fakat dedim ya, Meliha benim tanıdığım kadınlara benzemiyordu. Sesimi titrete titrete:

— Ah, bayanım, dedim, biz edebiyatçılar ayni esrarengiz cemiyetin âzalarıyız. Siz de bir gece, muhakkak benim gözyaşı döktüğüm sayfaların üstüne iğildiniz, ayni hislerle hayata baktınız. Bir insanın bir insanla tanışması için bundan daha haklı ne olabilir.

Biraz şaşırmıştı ama, işi çok can alacak noktasından kavramıştım.

— Oturmaz mısınız?

Dedi. İşte böyle tanıştık. Her akşam buluşuyor, kolkola o kır kahvesine gidiyor, mehtaplı gecelerde saat onlara kadar karşılıklı oturup edebiyattan dem vuruyorduk. Bu arada maşukamın, çok rakik bir kalbi olduğunu, kabalıktan son kertesine kadar nefret ettiğini, öyle olur olmaz lâflarım değil, en hafif münasebetsizliklerin kendisini günlerce rencide edeceğini öğrendim. Vaktile eski prensipimi müdafaa ederken bazı arkadaşlar:

— Oğlum, her kadın bir olmaz, tokatla hakkından gelinemiyecekleri de vardır.

Dedikleri zaman, kabul etmezdim, meğer nekadar haklı imişler. İyi ki, aklıma esen divanelikleri yapmamışım. Yoksa kıyamete kadar yanardım vesselâm.

* * *

Bir akşam yine kır kahvesine ku-

rulduk. O bana büyük dâhî Abdülhak Hâmid'in bilmem hangi diyarda teverrümden vefat eden refikai hayatını ne denlû muhabbetle sevdiğini, uğuruna nasıl feryat ettiğini, feryadının arşrâlâyı nasıl gümbür gümbür inlettiğini anlatıyordu:

Dalgın dalgın dinlerken canım sigara içmek istedi. Elimi cebime attım. Felâket! Sigara almayı unutmuşum. Şimdi ben ne halt edeyim. Etrafı gözlemiye başladım. Aman şu ilerde oturan bizim Cahit Sıtkı olmasın. Dur hele dur, ta kendisi, yanındaki de kim ola! Hah, farkettim. Sevgilisi! Gülüp eğleniyorlar. Birdenbire kalktım:

— Pardon şeri, «Böyle tâbiratı da yeni yeni öğreniyordum hem de «R» leri «G» konuşarak» sigara almayı unutmuşum dedim, şurada senden iyi olmasın, can ciğer bir ahbap var, gidip bir iki tane alayım da geleyim, sonra bol bol anlatırsın.

Eyvah! Meğer böyle söylenmiyecekmiş, meğer Abdülhak Hâmid'in macerayı aşkı sigarasız da kalınsa dinlenecekmiş. Sevgilim yüzüme hakaretle bakarak:

— Rica ederim, dedi, buyurun gidin, sigara arayın. Ben yanımdaki erkeği sigara aratacak kadar sıktığımı bilmiyordum. Sigarayı siz alın, delikanlıyı da bana gönderin. Belki ruhu ruhuma daha uygun düşer.

İşte son sözü bu oldu. Yalvardım, yakardım, hiç âdetim olmadığı halde kendimi sıka sıka birkaç damla da göz yaşı akıttım. Kâr etmedi. Meliha Nuh diyor peygamber demiyordu. Böyle ince, böyle hassas bir genç kıza hiç böyle kaba muamele yapılır mıydı? Fakat efsus ki, iş işten geçmişti. Tiryakilik canıma okudu, ayrıldık. Ben günlerce sersem oldum. Birkaç teşebbüs fayda vermeyince, eski hayatıma döndüm. Sade bu sefer kadından bahis açılınca kazaklığı ele alıp:

— Atmalı tokadı!

Diyemiyordum. Tabiatım altüst olmuştu. Pek rahatsızdım.

Kış geçti, bahar geldi. Bahar gelince deniz tenezzühleri de başladı. Bilmem hangi kurumun menfaatine hazırlanan tenezzüh vapurunu ahbaplarla beraber ben de gittim. Vapur açıldı, bir tarafta cazbant, bir tarafta incesaz başladı. Saatler geçtikçe, Rumbalar Yanık Ömere, erkekler kadınlara, ağızlar burunlara karıştı. kafalar tütsülendikçe eğlence arttı. Sarhoşluğa büsbütün girmeden evvel insanı saran neşe gelip çatmıştı. Alabildiğine eğleniyorduk.

— Hey İbo, çaldığın havayı değiştir, bizim koyunlar radyo müşterisi değil!...

Bir aralık bizim Ziya İlhan kolumu dürttü:

— Arka tarafımıza kulak ver, dedi.

— Ne oluyor?

— Ne olacak, herifçioğlu güzelim kıza basıyor kalayı.

Eski huy değil mi, «Kim bu kabadayı» diyerek döndüm. Aman, kabadayıya bakacak sıra değil, kalaylanan bayanı gözüm ısırıyor. Birdenbire sarhoşluktan eser kalmadı. Oğlanın küfüre boğduğu bayanı tanıdım. Benim yarı şair, yarı romancı sevgilim, hani o kalbi yufka kızcağız, Meliha!

İçimden:

— Delikanlı atik davranmış olacak, dedim. Meliha birdenbire şaşırmıştır. Sen dur hele sözde kahraman! Şimdi kendini toplarsa gününü görürsün... Kovar alimallah... Defeder.

Fakat ben bu düşünceleri tamamlamıya vakit bulamadan şelefim büsbütün azdı.

— Etrafa kaz gibi bakarsın, burada eşek mi anırıyor farketmezsin. Gidi kaltak.

Diyerek tokadı ince, hassas Melihacığımın sol yanağına olanca şiddetile yapıştırmaz mı?

İşte o anda gözümdeki perde sıyrıldı. Yüzünün bir tarafı kıpkırmızı olan Melihaya dikkatle baktım. Vay canına... Gözlerini kocaman kocaman açmıştı. Tıpkı güneşte kurutulmuş sıska uskumru gözleri gibi, tıpkı tıpkısına çiroz gözleri gibi testekerlek. Fakat bir fark var. Çiroz gözü buruşuklarla, boşluklarla doludur. Melihacığımın bakışları engin bir sevgi ile dolu idi. Ve delikanlıyı teskin etmek için kekeliyordu.

Kadının çiroza benzediğini nekadar dövülürse okadar yumuşadığını tekrar kabul ettim. Fakat bir şartla: Yumuşatılacak kadın insanın yüzüne tıpkı çiroz gibi baktığı zaman...

Kulak misafiri

SEMER HAMALLIĞI KALKTIKTAN SONRA:

— Senin oğlan kahırlı bu aralık..

— Nasıl kahırlı olmasın, daha yeni semere alışmıştı!...

Festivale Dair..

Bizde Festivalin tarihi yenidir ama, bazı işlerde, bazı marifetlerde festivalsiz kaldığımız zaman yoktur. Hele sporda halimiz her an festivaldir, hattâ festivalden de beterdir. Kayakçılarımız Almanyaya giderler, Ellerin kayakçısı vızır vızır kayar gelir, bizimkiler için hazırun:

— Vah vah, muhakkak yolu şaşırdılar, yoksa bu mesafeyi insan şimdiye kadar otururken bile katederdi, derler.

Futbolcularımız ala ala heyle yola çıkar, festival gibi geri dönerler. Alemin on bir kişilik takımlarına karşı biz ikişer kişilik futbol timleri çıkarmışa döneriz. Yemediğimiz gol, yapmadığımız kavga, bunlara mümasil becermediğimiz hüner kalmaz.

Bu festival ayında Sutopu takımımız da maşallah gözümüzü yolda komadı. Futbolcularımıza taş çıkarmıya başladı. Geçen müsabakada 1 - 11 yenilmiştik. İkinci hafta belki taliimiz yâr olur, sahaya alışırız, dalgalar bize oynaklık etmez diye seyire gittim.

Hasımlarımız gol atarken bizimkiler dalıp dalıp çıkıyorlardı.

Maçın sonlarına doğru top nasılsa bizimkilerden birine isabet etti. Delikanlımız içi hava dolu olan bu yuvarlağa can havlile sarıldı. Benim gibi kaide bilmiyen seyirciler hep bir ağızdan:

— Haydi gayret, diye bağırdık!

Fakat oyuncu oralı değildi. Biz bağırdık o durdu, biz bağırdık o durdu. Nihayet kenarda çırpınan takım kaptanının feryadı bizim naralarımızı bastırdı:

— Yahu ne bekliyorsun topu arkadaşına atsana.

Oyuncumuzun boğuk sesini işittik:

— Atamam kaptanım, yüzmek bilmiyorum.

Bu talisizliğe Sutopu takım mı dayanır? Sıfıra karşı 16 sayı ile yenildik. Festival bu:

«Galip sayılır bu yolda mağlûp!»

Demekten başka elden ne gelir?

Karga

Hepsi alınmamış

Otuz senelik evli idiler. Dari dünyada bir tane oğulları vardı. Peder nekadar hasis ise, oğlan okadar müsrifti. Babasının verdiği yevmiyeler yetmeyince annesinin muvafakatile kesesinden ufaklıkları aşırmıya başlamıştı. Peder bir gün işin farkına vardı. Karısına:

— Yahu, dedi, galiba bizim oğlan benim cebimden para aşırıyor.

Anne ciğerparesini müdafaa için cevap verdi:

— Amma yaptın ha, ne hacet beni de itham et!

— Ne münasebet karıcığım, paraların hepsi alınmamış ki..

KIRINTILARI

— Dilimiz neden dışarda değil?
— Çünkü en çok saklamıya muhtaç olduğumuz âzamızdır.

*

Her filozofun fukaralığa düçar olacağını iddia edemem, fakat her fakir muhakkak filosofluğa düçar olacaktır.

*

Hakikatin acı olduğunu söylerler, halbuki bizi methettikleri zaman nekadar tatlı buluruz.

*

Ekseriyet buğdaya benzer, bir tekinin kıymeti yokken hepsi bir araya gelidi mi kıymetlenir.

*

Temiz bir insan iki kere güzel; zeki bir insan iki kere kuvvetli; aptal bir insan iki kere bahtiyardır.

*

Fenanın «En iyi» olduğunu görürseniz «Hiç» i intihap ediniz.

*

Alnını zedelemektense boynunu ey diyorlar, eğer alnın bir kere zedelenecek de ömrünün sonuna kadar boyun iğmek sefaletinden kurtulacaksan, bu söze kulak asma!

*

Kör beygir boş yulardan iyidir.

*

«Daha iyi», «İyi» nin can düşmanıdır.

*

Bahtiyar ve büyük yalnız o adamdır ki, yükselmek için ne boyun iğmiye, ne de boyun iğdirmiye muhtaç olmaz.

*

Mesut olmanın bir yolu vardır, diyorlar ihtiyaçları azaltmak. İhtiyacın her iki ucu da namütenahidir. Azaltmak da, çoğaltmak da... Ölsek bile bir kaç arşın kefene muhtacız.

*

İnatçı ile azimkârı biribirine karıştırmayın. Birincisi budala ve korkaktır, ikincisi hem cesur, hem akıllı.

Filozof

CAMBAZ DRAMI:

— Kız atlasana! numara bitti...
— Kabil değil; mayom fena yerden yırtıldı!...

NEDEN SORUYORLAR?

Nişanlandıkları akşam bir aralık yalnız kaldılar. Delikanlı müstakbel refikai hayatını tenhada bulunca kucakladı. Zaten geveze bir oğlandı. O sırada durup dururken damdan düşer gibi sordu:

— Sevgilim seni ilk kucaklıyan erkek ben miyim?

— Elbette sensin ama bıktım usandım bu sualden... Neden her erkek önce bunu soruyor kuzum?

Yanmış Adam

KOMİK, esrar ve ZABITA Romanı

— 5 —

Halk komiserin bu nazikâne davetinden şüphelendi. Hakları vardı. Yangını ilk haber alıp yetişen ben de olsam meydana çıkmıya cesaret edemezdim. Hiç bir şey lâzım gelmese insanı iki ay mahkemelerde sürürlerdi.

Komiser kimsenin cevap vermediğini görünce:

— Canım yahu... Buraya elbette herkesten evvel yetişmiş biri vardır, dedi, tabur halinde gelmediniz ya..

Muhterem ahalide yine ses yok.

Komiser talip çıkmadığını görünce, şartları biraz daha hafifleştirdi:

— Peki bu yangının nasıl çıktığına, içerdeki yanmış adamın kim olduğuna dair hiç bir malûmatı olan yok mudur? Yahu ne var çekinecek?..

Ben yangın yerine ilk yetişenlerden değildim. Fakat söyliyecek bazı ehemmiyetli şeylerim olacağını sanıyordum. Kanlıderede rasgeldiğim çingenenin bu cinayette parmağı bulunması pek mümkündü. Hattâ belki de kundakçı ve fail o idi.

Yalnız komiser ihtiyar ve yorgundu. Uyku sersemliğile söylenenleri ters anlıyordu. Gördüğümü söyliyecek olursam bu saatte işi gücü bırakıp beni istintaka kalkması mümkündü. Sonra ben gazeteci idim. Avrupa memleketlerinde polisin meydana çıkaramadığı bazı karışık cinayet hâdiselerini gazete muhbirlerinin meydana çıkardığını Mithat efendi hocamızdan işitmiştim. Kanlıderede karşıma çıkan çingenenin bana da böyle bir muvaffakıyet kazandırması pek mümkündü. Gençlik hali malûm! Bir an kendimi böyle bir muvaffakıyete ermiş ilk Türk gazetecisi olarak gördüm. Bizim gazete bu esrarengiz cinayeti nasıl aydınlatacağımı tafsilâtile yazıyor, başmuharrir alnımdan öpüyor, gazete sahibi aylığıma yekden iki lira zammediyordu. Rakip gazeteler ister istemez benden bahsediyorlardı. Hattâ belki İstanbuldaki ecnebi gazeteler muhabirleri muvaffakıyetimi Avrupaya bile ilân ediyorlardı.

Bu devirde itirafı güç olacak ama, ikinci mertebeden bir Mecidiye nişanı ile Yıldızdan bir miktar ihsan almayı da hesaba koymamış değildim.

Ancak üstüste gelen yorgunluklar sebebile kafam kazan gibi idi. Sonra Alemdağı tepelerinde tan atmıya başlamıştı. Biraz sonra ortalık aydınlanınca pardesümün etekleri altından çıkan don paçaları ve ayaklarımın sırsıp terliklerile çok acayip vaziyete düşecektim.

Komisere:

— Efendim nerede ise sabah olacak, dedim, gece yarısı telâşla ne kılıkta sokağa fırladığımız malûm... Müsaadenizle bendeniz gideyim... İki saate kalmaz yine gelirim...

Komiserle bu tarzda konuşmamın ve kendisinden maiyetinde bir küçük memurmuş gibi izin istememin sebebi, tekrar döndüğüm zaman kapıyı kapalı bulmamak içindi. Bunu bir kat daha sağlamlamak için:

— Aklımı başıma topladıktan sonra meselenin tenvirine hizmet edecek belki ufak tefek malûmat da vermiye muvaffak olurum, dedim.

— 4 —

Evde bir iki saat uyuduktan ve kılık kıyafetimi düzelttikten sonra tekrar vak'a mahalline döndüğüm zaman, sahneyi yine eski halinde buldum. Yalnız vak'a eşhası biraz kalabalıklaşmıştı.

Ortaya bir bahçe masası bulup konarak ufak bir büro meydana getirilmişti. Bu masanın yanında komiserden başka iki resmî elbiseli polis ile iki sivil oturuyordu. Yirmi iki yaşlarında bir delikanlı onlardan biraz ilerde toprağın üzerine oturmuş, başı ellerinin arasında derin bir düşünceye dalmıştı.

Pos bıyık bir çoban masanın karşısında sopasına dayanarak ayakta duruyor, galiba da ifade veriyordu.

Biraz evvel komisere yaltaklanmakta meğer nekadar isabet etmişim. Onun delâleti sayesinde bana âdeta tahkik heyeti âzasından biri gibi masa başında yer gösterdiler.

Komiser bana çobanı göstererek:

— Muharrir efendi birader; katili galiba yakaladık, dedi ve hayretle çobana baktığımı görerek ilâve etti:

— Bu adamcağız şahit sıfatile bize hayli muavenette bulundu.

Efendim bu çoban bir kuzu kaybetmiş. Onu aramak için buralara kadar gelmiş.. Derken sokaktan geçerken bir bağırma sesi işitmiş... Evvelâ bunu dayak yiyen bir köpeğin olması zannetmiş... Fakat biraz sonra beyazlı bir adamın şu aşağıki çitlerin üstünden pürtelâş atladığını görmüş... Kayıp kuzu meselesi dolayısile esasen telâş ve heyecan içinde bulunduğundan hemen sopasına davranarak: «Dur ulan» demiş... Herif durur mu? Hemen şu bostana doğru dümen kırmış... O önde, çoban arkada bir hayli koşmuşlar... Herif bostan duvarının üstünden atlamak istemiş, bu bacaklarına yapışmış.. İkisi de yuvarlanmışlar... Bir zaman boğaz boğaza debelendikten sonra herif duvarın dibinde bir delik görerek köstebek gibi içine dalmış... Çoban bacaklarından yakalamış... Fakat canavar çobancağızın suratı budur deyip bir tekme atmış ve kaybolmuş... Gidiş o gidiş...

Vak'anın tafsilâtile bana anlatılışı gururumu okşamıştı. Büyük bir ye's göstererek ellerimi biribirine vurdum:

— Birader tekme yiyecek zamanı mı buldun? dedim. Katil kaçtı ha...

Komiser güldü:

— Sabret efendim... Arife bir işaret kâfidir... Biz zabıta memurları bukadarcık bir ip ucu elde eder de arkasını bırakır mıyız? Katil bu saatte elimizde bulunuyor... Nerede ise getirecekler...

— Peki çoban suratını görmüş mü? Şimdi görse teşhis edebilecek mi?

Bu suali doğrudan doğruya çobana sormayışım, zabıta heyetine karşı bir nezaketti. Fakat çoban böyle inceliklerı idrak edecek adam olmadığı için bana cevap verdi:

— Herifi evvelden de görmüşlüğüm vardır... Uzunçayırlı bir sepetçi çingenedir...

— Çingene mi?

— Çingene ya...

— Elbiseleri nasıldı?

— Arkasında don gömlekten başka bir şey yoktu. Ayakları da çıplaktı.

Heyhat! Bizim Mithat efendinin bahsettiği Avrupalı muharrirler gibi bir cinayet meydana çıkararak şöhret alma ümidimiz suya düşmüştü. Kanlıderenin esrarını daha ziyade saklamakta hikmet kalmadığı için komisere:

— Akşam bendenizin de meseleyi tenvir edecek bazı maruzatta bulunabileceğimi arzetmiştim, dedim. Şimdi vadımı yerine getiriyorum.. Hem de resmî bir şahit sıfatile... Müsaade buyurun da makamı huzurunuzda resmen ifade vereyim ve ifademin zabıta geçmesini rica edeyim.

Kanlıderede çingene ile nasıl karşılaştığımı tafsilâtile anlattım, hattâ tarafımdan bir ilâve de oldu. Yani çingeneyi yakalamıya çalıştığımdan ve bir miktar buğuştuğumdan bahsetmekten kendimi alamadım ki, sarih bir mübalâğadır. Çünkü o esnada bütün düşünce ve emelim Kanlıderede karşıma çıkan meçhul adamı, bir zarara uğramadan başımdan defetmekten ibaretti.

İfadem heyetçe alâka ile karşılandı ve bana teşekkür edildi. Bu esnada bizden biraz uzakta oturan delikanlının kim olduğunu sordum.

Komiser:

— Maktulün arkadaşı, dedi, gece Kadıköyünde imiş. Sabahleyin yangın ve cinayeti haber alınca koşup geldi. Son derece müteessir biçare...

Ben hayretle:

— Demek maktulün hüviyeti de anlaşıldı, dedim.

Komiser cevap verdi:

— Evet, onu da anladık... Hüseyin isminde Karamanlı bir genç talebe...

Biz o zamanlar gazeteciliği hakikaten bilmezdik...

Hâdiseyi bir göz önüne getirin. Maktulün arkadaşı on adım ilerimde oturuyor ve ben onunla bir mülâkat yapmayı, hiç değilse maktulün hayatı hakkında tafsilât almayı akıl edemiyorum. Gerçi delikanlı konuşacak halde görünmüyordu. Fakat şimdiki gazetecilerden biri olsa en aşağı bu tesadüften üç sütunluk bir mülâkat çıkarırdı.

Ben ise katilin bir sepetçi çingene, maktulün Hüseyin isminde yirmi iki yaşlarında bir Karamanlı genç olduğunu on satırla gazeteme yazmak ve biçare gence tanrıdan mağferet dilemekle emsalsiz bir muvaffakıyet elde ettiğime inanıyordum.

* * *

Aradan yarım saat geçmemişti ki, sokakta bir gürültü koptu. Çocuklar koşuşuyor, civar bahçelerin kenarlarında çığlık çığlığa kadınlar haykırışıyordu.

Komiser yerinden fırlıyarak, katili getiriyorlar, dedi.

Ayağına bir siyah çakşır, arkasına kirli bir yelek giymiş olmasına rağmen melun herifi bir anda tanıdım. Polisler

STADYOM ÖNÜNDE:

— Bakın tramvay otobüs gelmiyor sizi eve kadar götüreyim...

— Çok teşekkür ederim, yalnız biraz bekler misiniz, kocam stadyomda Pankras cihan şampiyonile güreşiyor onu da alalım!..

ellerine kelepçe vurmuşlar, fazla olarak da herifi kuyuya sarkıtacak gibi iple belinden bağlamışlar ve bu ipin ucunu bir jandarmaya tutturmuşlardı.

Akşama nazaran herifin yüzünde bazı tebeddüller vardı. Meselâ iki avurdu okadar şişti ki, âdeta dudaklarının arasındaki bir görünmez zurnayı üflüyor sanılırdı. Bunun neticesi olarak gözleri küçülmüş, bir iri katır boncuğu şekline girmişti.

Bana: — Kanlıderede karşılaştığınız ve boğuştuğunuz adam bu muydu, dedikleri zaman heyecanla evet, dedim.

— Yüzü bukadar şiş değildi, diye ilâve etmek de aklımdan geçti ise de, bunu söylemedim. Çünkü çingenenin polislerden ilerde çekeceği cezaya avans olarak ufak tefek bir dayak yemiş olması ihtimali vardı. Maamafih gece herifin ağzından kan aktığını iyice hatırlıyordum. Ağzındaki yaranın üfürülüp şişerek suratına bu hali vermesi de mümkündü.

Tahkik heyetinin ogün çingeneyi söyletmek için yaptığı bütün gayretler boşa gitti. Herif adını dahi söylemiyordu. Evvelâ bunu inadından ileri geliyor sandık. Komiser mânalı bir surette gözünü kırparak:

— Ulan hergele! Beni seninle yalnız konuşmıya mecbur edecek gibisin. O vakit bülbül gibi öteceğine şüphe yok... Gel namusunla insan gibi konuş dedi.

— Devam edecek —

TARİHTEN ÇİZGİLER: SEYYAR BERBERLİĞİN YASAK EDİLDİĞİ GÜNLERDE:
Belediye memurlarının geldiğini görünce traşını yarıda bırakarak kaçan berber!...

Ne yaparmış!

Üstat Çallı çok demokrattır. Bahusus gece yarısına doğru büsbütün halk dostu kesilir. Hele meyhanecilerle karşılaştı mı, âdeta can ciğer ahbap olur. Meyhaneciler de Çallıya karşı patronluk taslamazlar. Onun büyüklüğünü talebelerinden daha çok sezmişlerdir. Hattâ dertlerini bile ona yanarlar.

Geçen gece Çallı geç vakit bir meyhaneye girdi, niyeti tezgâh başında bir iki tek parlatmaktı. İşleri fena giden meyhaneci Çallıya dert yandı.

— Bu dükkânı görüyor musunuz, bunun sabahleyin kapısını açmak için vergi falan diye tam on lira ister, siz benim yerimde olsanız bu işsizliğe karşı ne yapardınız.

Çallı düşünmeden cevap verdi:

— Mademki kapı on liraya açılıyor hiç açmazdım.

Uçup gitmiş!

Pazar günü Acar bahçede oynuyordu. Bir aralık sesi kesildi. Fakat birdenbire dehşetli bir feryat duyuldu. Acar ağlıyarak eve doğru koşuyordu.

Babası merak ederek yerinden fırladı:

— Ne oldu Acar?

Diye sordu. Acar iki hıçkırık arasında cevap verdi:

— Elimi arı soktu.

— Telâşlanma, gel buraya üstüne biraz amonyak sürelim.

— İmkânı yok babacağım, uçtu gitti.

Yalan söylüyorlarmış!

Evleneli beş sene olmuştu. Birbirlerinden çok memnundular. Kadının isim günü geldi çattı. Koca refikai hayatına bir hediye götürmeyi düşündü, güzel bir pantantif aldı. İçine de «İlk sevgilime» diye yazdırdı.

Zevce kutuyu açınca çok sevindi. Hele içindeki yazıyı görünce büsbütün koltukları kabardı, gözleri yaşardı İçli bir sesle:

— Sevgilim, dedi, ilk aşk, en güzel, en temiz, en mesut aşktır değil mi?

— Öyle diyorlar ama, aldırma, ben seninle de pekâlâ mesudum.

YİYİP HAVALANIRSA..

Bayla bayan sokağa çıkacaklardı. Bayan yeni şapkasını yarım saatte saçlarının üstüne oturttuktan sonra kocasına yaklaştı.

— Baksana, dedi, yeni şapkamı nasıl buldun?

— Harikulâde ama, tepesindeki kuş, sol yanağına doğru sarkan frenk üzümlerini yeyip havalanırsa..

ESKİLER - YENİLER

Balkan festivalinin neşeli ve ahenkli danslarını seyreden ve önündeki rakı kadar da bu danslardan şevke gelen bir ihtiyar, elinde rakı kadehile ayağa kalktı ve şöyle bir nutuk verdi:

— Oynayın çocuklar... Allah keyfinizi arttırsın... Biz babalarınız pir aşkına biribirimizi yemiştik. Siz dövüşeceğiniz yerde ebediyyen böyle oynayın...

Her kim «eskiler yenilerden akıllıdır» derse hata eder.

İhtiyarın bu heyecanına hak vermemek mümkün mü?